

Затверджено вченою радою Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого 30 червня 2020 р. (протокол № 9) та введено в дію наказом ректора № 124 від 01 липня 2020 р.

В.Я. Тацій

ПОЛОЖЕННЯ

«Про освітньо-наукові програми підготовки докторів філософії в Національному юридичному університеті імені Ярослава Мудрого»

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Положення «Про освітньо-наукові програми підготовки докторів філософії в Національному юридичному університеті імені Ярослава Мудрого» (далі – Положення) розроблено відповідно до Закону України «Про вищу освіту» від 31.07.2014 р.; Постанови Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» від 30.12.2015 р. № 1187; Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» від 20.12.2015 р.; Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)» від 23.03.2016 р. № 261; наказу Міністерства освіти і науки України «Про затвердження та введення в дію Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти» від 01.06.2016 № 600; Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженим Наказом Міністерства освіти і науки України від 11.07. 2019 р. № 977; методичних рекомендацій «Розроблення освітніх програм. Методичні рекомендації» (2014 р.).

Положення ґрунтується на засадах Стратегічного плану розвитку Університету на 2018-2024 роки.

Положення визначає порядок розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньо-наукових програм (далі – освітня програма або ОНП) в Національному юридичному університеті імені Ярослава Мудрого.

Освітня програма визначає передумови доступу до навчання, орієнтацію та основний фокус програми, обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття освітньо-наукового ступеню доктора філософії, перелік загальних та спеціальних (фахових) компетентностей, нормативний і варіативний зміст підготовки фахівця, сформульований у термінах результатів навчання та вимоги до контролю якості вищої освіти.

Освітня програма використовується під час:

- акредитації ОНП, інспектування освітньої діяльності за спеціальністю;
- розроблення навчального плану, програм навчальних дисциплін;

– формування програм навчальних дисциплін, змісту індивідуальних завдань.

Освітня програма започатковується в межах ліцензованої спеціальності.

2. ОСНОВНІ ТЕРМІНИ ПОЛОЖЕННЯ ТА ЇХ ВИЗНАЧЕННЯ

Акредитація освітньої програми – оцінювання освітньої програми та/або освітньої діяльності закладу вищої освіти за цією програмою на предмет:

- відповідності стандартам вищої освіти;
- спроможності виконати вимоги стандарту та досягти заявлених в освітній програмі результатів навчання;
- досягнення заявлених в освітній програмі результатів навчання.

Галузь знань – основна предметна область освіти і науки, що включає групу споріднених спеціальностей, за якими здійснюється професійна підготовка.

Гарант освітньої програми – керівник робочої проєктної групи з розроблення, реалізації, моніторингу та перегляду освітньої програми.

Забезпечення якості освіти – сукупність процедур, що застосовуються на інституційному (внутрішньому) та національному і міжнародному (зовнішньому) рівнях для якісної реалізації освітніх програм і присудження кваліфікацій.

Здобувачі вищої освіти – особи, які навчаються в Університеті на певному рівні вищої освіти з метою здобуття відповідного ступеня і кваліфікації.

Кваліфікаційна робота – це навчально-наукова робота, яка може передбачатись на завершальному етапі здобуття певного рівня вищої освіти для встановлення відповідності набутих здобувачами результатів навчання (компетентностей) вимогам стандартів вищої освіти. Форми кваліфікаційної роботи включають (не обмежуючись зазначеним): дипломну роботу, дисертаційне дослідження, публічну демонстрацію (захист), сукупність наукових статей, комбінацію різних форм вище зазначеного тощо.

Кваліфікаційний рівень – структурна одиниця Національної рамки кваліфікацій, що визначається певною сукупністю компетентностей, які є типовими для кваліфікацій даного рівня.

Кваліфікація – офіційний результат оцінювання і визнання, який отримано, коли уповноважена установа встановила, що особа досягла компетентностей (результатів навчання) відповідно до стандартів вищої освіти, що засвідчується відповідним документом про вищу освіту.

Компетентність – динамічна комбінація знань, вмінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особи успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність і є результатом навчання на певному рівні вищої освіти:

- інтегральна компетентність – узагальнений опис кваліфікаційного рівня, який виражає основні компетентнісні характеристики рівня щодо навчання та/або професійної діяльності;

- загальні компетентності – універсальні компетентності, що не залежать від предметної області, але важливі для успішної подальшої професійної та соціальної діяльності здобувача в різних галузях та для його особистісного розвитку;

- спеціальні (фахові, предметні) компетентності – компетентності, що залежать від предметної області, та є важливими для успішної професійної діяльності за певною спеціальністю.

Ліцензійні умови – Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності закладів освіти, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187.

Ліцензування – процедура визнання спроможності юридичної особи провадити освітню діяльність за певною спеціальністю на певному рівні вищої освіти відповідно до стандартів освітньої діяльності.

Національна рамка кваліфікацій (НРК) – системний і структурований за компетентностями опис кваліфікаційних рівнів. Затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341.

Освітній процес – інтелектуальна, творча діяльність у сфері вищої освіти і науки, що провадиться у вищому навчальному закладі (науковій установі) через систему науково-методичних і педагогічних заходів та спрямована на передачу, засвоєння, примноження і використання знань, умінь та інших компетентностей у осіб, які навчаються, а також на формування гармонійно розвиненої особистості.

Освітня (освітньо-професійна чи освітньо-наукова) програма – система освітніх компонентів на відповідному рівні вищої освіти в межах спеціальності, що визначає вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач відповідного ступеня вищої освіти.

Результати навчання – сукупність знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших компетентностей, набутих особою у процесі навчання за певною освітньо-професійною, освітньо-науковою програмою, які можна ідентифікувати, спланувати, кількісно оцінити та виміряти та які особа здатна продемонструвати після завершення навчання за освітньою програмою або окремими освітніми компонентами.

Рівні вищої освіти – складові в ієрархічній структурній класифікації вищої освіти, запропонованій у рамках Болонського процесу.

Спеціалізація – складова спеціальності, що визначається закладом вищої освіти та передбачає профільну спеціалізовану освітню програму підготовки здобувачів вищої та післядипломної освіти.

Спеціальність – складова галузі знань, за якою здійснюється професійна підготовка.

Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти – відповідає восьмому кваліфікаційному рівню Національної рамки кваліфікацій і передбачає здобуття особою теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, достатніх

для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Якість вищої освіти – рівень здобутих особою знань, умінь, навичок, інших компетентностей, що відображає її компетентність відповідно до стандартів вищої освіти.

Якість освітньої діяльності – рівень організації освітнього процесу у закладі вищої освіти, що відповідає стандартам вищої освіти, забезпечує здобуття особами якісної вищої освіти та сприяє створенню нових знань.

3. СТАНДАРТИ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Стандарти вищої освіти встановлюють такі вимоги до освітньої програми:

- обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти;
- перелік компетентностей випускника;
- нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання;
- форми атестації здобувачів вищої освіти;
- вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти;
- вимоги професійних стандартів (у разі їх наявності).

4. ПОРЯДОК РОЗРОБЛЕННЯ ОСВІТНЬО-НАУКОВИХ ПРОГРАМ

Освітня програма розробляється проектною групою на основі затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (з урахуванням вимог професійних стандартів у відповідній галузі). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Відповідальність за повноту й своєчасність розміщення інформації про освітньо-наукову програму (проект освітньо-наукової програми) на офіційному веб-сайті Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого несе гарант освітньо-наукової програми (керівник проектної групи) відповідної освітньо-наукової програми.

Розроблення нової ОНП містить такі етапи.

I етап: формування проектної групи та призначення гаранта освітньо-наукової програми.

Нова ОНП розробляється за ініціативою адміністрації Університету, інституту/факультету та/або ініціативної групи з числа науково-педагогічних працівників.

Розробці нової ОНП передуює проведення порівняльного аналізу її ініціаторами аналогічних освітніх програм, що діють у провідних зарубіжних і вітчизняних ЗВО – їх тривалості, переліку навчальних дисциплін, рівня викладання та ін.

Розроблення, моніторинг та перегляд кожної ОНП здійснюється проектними групами. Проектні групи формуються окремо за кожною ОНП на період її розроблення, моніторингу, перегляду, проведення процедур зовнішнього оцінювання (ліцензування, акредитація), самооцінювання або інших необхідних процедур.

Проектна група освітньої програми в межах відповідної спеціальності (далі – проектна група) – це група науково-педагогічних та/або наукових працівників, які працюють в Університеті за основним місцем роботи та мають кваліфікацію відповідно до спеціальності і не входять (входили) до жодної проектної групи (крім проектної групи з цієї ж спеціальності) і відповідає за розроблення, затвердження, моніторинг та періодичний перегляд освітньої програми відповідно до вимог законодавства.

Керівником проектної групи (гарантом освітньої програми) призначається один з її членів, який має науковий ступінь і стаж науково-педагогічної та/або наукової роботи не менш як десять років для освітньо-наукового ступеня доктора філософії. Кваліфікації керівника та членів проектної групи повинні відповідати ліцензійним умовам згідно з законодавством.

Керівник проектної групи (гарант освітньої програми) може бути керівником лише однієї ОП. Дострокове припинення роботи й призначення нового гаранта ОНП і членів проектної групи здійснюється на підставі наказу ректора Університету.

У разі провадження підготовки іноземців та осіб без громадянства один із членів проектної групи повинен володіти англійською мовою на рівні B2 за Загальноєвропейськими рекомендаціями з мовної освіти або кваліфікаційними документами (диплом про вищу освіту, науковий ступінь), що пов'язані з використанням зазначеної мови.

Склад проектної групи ОНП затверджується наказом ректора Університету за поданням проректора з наукової роботи на підставі пропозицій випускових кафедр.

При формуванні проектної групи ОНП має бути дотримана ліцензійна умова щодо наявності у складі проектної групи третього освітньо-наукового рівня вищої освіти – трьох осіб, що мають науковий ступінь та вчене звання, із них не менше двох докторів наук та/або професорів. Із метою узгодження підходів щодо розроблення ОНП рекомендується до складу проектних груп включати завідувачів випускових кафедр.

Для забезпечення участі в розробці, моніторингу та перегляду ОНП зацікавлених сторін доцільно включати до складу проектної групи їх представників (роботодавців, представників аспірантів, наукових керівників, професіоналів тощо) або залучати їх до діяльності проектної групи в інших формах.

За запитом проектної групи відповідні служби Університету зобов'язані надати у визначений гарантом ОНП строк відомості, необхідні для розроблення ОНП.

Координацію діяльності усіх проектних груп ОНП Університету здійснює проректор з наукової роботи.

II етап: аналіз актуальності ОНП та оцінювання достатності наявних ресурсів.

Аналіз актуальності ОНП полягає у встановленні суспільної потреби в ОНП, її потенціалі шляхом консультацій із зацікавленими сторонами (докторами наук, докторами філософії, випускниками аспірантури Університету, роботодавцями, представниками Ради молодих вчених, науковою спільнотою, професіоналами тощо), з'ясуванні виконання основних умов її запровадження.

Проектна група проводить аналіз ринку освітніх послуг і можливості позиціонування на ньому ОНП, аналіз ринку праці, на який орієнтована нова ОНП, можливостей майбутнього працевлаштування для потенційних випускників.

III етап: визначення профілю ОНП.

Профільна спрямованість освітньої програми, обумовлена істотними особливостями предметної сфери програми, переліком програмних компетентностей, програмними результатами чи переліком освітніх компонентів, є підставою для розробки окремої ОНП. Профіль ОНП визначається проектною групою Університету.

Окрему ОНП можуть спільно реалізувати декілька інститутів/факультетів/кафедр Університету. До складу окремої ОНП входить навчальний план та графік навчального процесу, що враховують особливості форм навчання.

Навчання за ОНП проводиться за очною або заочною формами. Під час організації навчання за різними формами структура, обсяг, зміст і результати ОНП за певним рівнем вищої освіти не повинні відрізнятися між собою.

Визначення профілю полягає у визначенні мети ОНП, загальних та фахових програмних компетентностей, які повинні бути досягнуті в результаті навчання, кінцевих (програмних) результатів навчання з урахуванням положень Національної рамки кваліфікацій, вимог стандартів вищої освіти та встановлення необхідного обсягу ОНП у кредитах ЄКТС.

Під час формулювання програмних компетентностей та результатів навчання слід забезпечити активну роль представників роботодавців в процесі формування компетентнісного опису моделі майбутнього фахівця.

Програмні компетентності (описані за видами: інтегральні, загальні, спеціальні) – загалом до 15 найважливіших компетентностей, визначають специфіку ОНП.

Компетентності випускника відображають погляд роботодавця (замовника) на освітню та професійну підготовку потенційного працівника.

Основою для формулювання програмних компетентностей ОНП є перелік компетентностей стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю. Цей перелік може бути доповнений декількома (не більше 2-3) компетентностями,

що визначаються специфікою потреб регіонального або секторального ринку праці (цільовий запит роботодавців).

Інтегральні та загальні компетентності визначені Національною рамкою кваліфікацій і описані за кваліфікаційними рівнями.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності, як правило, поділяють на три види (у предметній області): знання й розуміння, когнітивні уміння та навички, практичні навички. Бажано наводити коментар до кожної компетентності. Набір фахових компетентностей має відповідати визначеному рівню ОНП.

Програмні результати навчання – узгоджений набір 10-25 тверджень, які зазначають, що доктор філософії має знати, розуміти та бути здатним виконувати після успішного завершення навчання за ОНП. У процесі формулювання програмних результатів навчання рекомендується враховувати міжнародні зразки (формулювання), наприклад, розроблені в проєкті Тюнінг. Набір програмних результатів навчання є однаковим для всіх здобувачів вищої освіти за ОНП певного рівня. Перелік програмних результатів навчання має корелюватися з визначеним переліком загальних і спеціальних (фахових, предметних) компетентностей.

Порядок формулювання результатів навчання: зазначити тип результату навчання (знання, навички, здатності, інші компетентності); за необхідності навести умови/обмеження, за яких слід демонструвати результат навчання; перевірити результат навчання щодо його відповідності вище зазначеним критеріям та визначити засіб оцінювання його досягнення.

У процесі розроблення програмних результатів навчання варто врахувати, що результати навчання характеризують те, що здобувач вищої освіти повинен продемонструвати після успішного завершення освітньо-наукової програми (демонстрація знань, умінь, здатності виконувати тощо); повний набір програмних результатів навчання виражає характерні особливості ОНП; якщо серед них є результати, характерні також і для інших ОНП, їх доцільно виділити окремо.

Формулювання програмних результатів супроводжується виробленням чітких критеріїв оцінювання результату. Кореляція результатів навчання програмним компетентностям перевіряється за допомогою матриці відповідності програмних компетентностей програмним результатам навчання за ОНП.

IV етап: визначення змісту ОНП та розроблення навчального плану.

Етап включає такі підетапи:

1) складання переліку освітніх компонентів ОНП, зокрема: визначення компетентностей та формулювання результатів навчання; визначення підходів до викладання, навчання та оцінювання; перевірка охоплення ключових загальних та предметно-спеціалізованих компетентностей;

2) обрання освітніх технологій і розроблення навчального плану;

3) розроблення програм навчальних дисциплін.

На підставі програмних компетентностей та програмних результатів навчання проєктна група визначає загальний бюджет часу – обсяг кредитів

ЄКТС, необхідних для досягнення зазначених результатів, який необхідно розподілити; здійснює структурування результатів навчання та розподіляє кредити ЄКТС, необхідні для досягнення зазначених результатів.

Призначаючи кредити ЄКТС освітнім компонентам ОНП, переваганадається стандартизованому підходу, коли обсяг кожного компонента є стандартним або кратним.

Визначення кількості кредитів ЄКТС для освітнього компонента здійснюється шляхом оцінювання навантаження, необхідного для досягнення результатів навчання.

На основі програмних компетентностей та програмних результатів навчання проєктна група формулює результати навчання, яких має бути досягнуто в межах кожного освітнього компонента.

Визначаючи підходи до викладання, навчання та оцінювання, проєктна група має погодити спосіб найкращого розвитку та оцінювання компетентностей і досягнення бажаних результатів навчання, а також передбачити різноманітні підходи до навчання, викладання та оцінювання.

Проєктні групи мають проаналізувати узгодженість результатів навчання та програмних компетентностей, зокрема:

- програмних результатів навчання з Національною рамкою кваліфікацій;
- програмних результатів навчання зі стандартами вищої освіти;
- результатів вивчення модуля (навчальної дисципліни) з програмними результатами навчання (Матриця відповідності програмних результатів навчання освітнім компонентам освітньої програми);
- модульних (дисциплінарних) результатів навчання з програмними компетентностями (Матриця відповідності програмних компетентностей освітнім компонентам освітньої програми);
- методів викладання з відповідними результатами навчання для досягнення бажаних результатів навчання;
- методів оцінювання відповідно з модульними (дисциплінарними) та програмними результатами навчання.

Внесення проєктною групою узгоджених результатів навчання до освітньої програми та відповідних навчальних дисциплін – до навчальних планів підготовки фахівців є обов'язковим.

Відповідно до профілю освітньої програми та переліку її освітніх компонентів, проєктна група розробляє навчальний план ОНП. При цьому слід враховувати, що обсяг аудиторної роботи здобувачів вищої освіти встановлюється в межах від 1/3 до 2/3 обсягу 1 кредиту ЄКТС, решта обсягу призначається для їх самостійної роботи.

Рада молодих вчених, асоціації випускників аспірантури можуть подавати пропозиції та зауваження до змісту навчальних планів.

Проєктуючи кадрове забезпечення ОНП, проєктна група має узгодити свої пропозиції стосовно складу науково-педагогічних працівників для викладання дисциплін, внесених у проєкт навчального плану, з кафедрами, на яких працюють такі працівники.

Програми навчальних дисциплін за завданнями проєктних груп розробляють на профільних кафедрах згідно з вимогами розроблених освітніх програм.

Рада молодих вчених, асоціації випускників аспірантури можуть надавати пропозиції та зауваження до змісту програм навчальних дисциплін.

Програму навчальної дисципліни розробляють на термін дії навчального плану, за необхідності до неї можуть вносити зміни.

З метою забезпечення цілісності освітнього матеріалу, забезпечення професійної спрямованості змісту навчання, запобігання дублюванню, врахування міждисциплінарних зв'язків програми навчальних дисциплін розглядають на науково-методичній раді Університету.

На підставі робочої програми навчальної дисципліни на поточний навчальний рік на кафедрах розробляють навчально-методичне забезпечення.

V етап: розроблення системи оцінювання якості ОНП з метою її удосконалення.

Відповідальність за якість освітньо-наукової програми несуть проєктна група, а також науково-педагогічні працівники, які її реалізують.

З метою контролю за якістю освітніх програм та їх вдосконалення проводять різні процедури оцінювання та визнання якості ОНП: зовнішні, внутрішні й непрямі.

Основними процедурами зовнішнього оцінювання та визнання якості ОНП є:

- акредитація освітніх програм;
- сертифікація освітніх програм – процедура встановлення відповідності якісних характеристик освітніх програм певним стандартам якості організації, що сертифікує ОНП;
- міжнародна експертиза освітніх програм – процедура оцінювання якості ОНП визнаними і авторитетними міжнародними експертами в тій науково-освітній галузі, в якій реалізується така ОНП.

Для оцінювання підготовки фахівців і затребуваних компетентностей (результатів навчання) за кожною ОНП проводяться опитування (анкетування, інтерв'ювання) роботодавців і випускників.

Основними процедурами внутрішнього оцінювання якості ОНП є самооцінювання освітньої програми, яке може проводитися як в рамках процедур зовнішнього оцінювання якості (акредитації будь-якого виду, міжнародної експертизи), так і з ініціативи гаранта ОНП з метою планових процедур контролю якості.

5. ЗАТВЕРДЖЕННЯ ОСВІТНЬО-НАУКОВИХ ПРОГРАМ

Всі нові освітні програми мають єдиний порядок затвердження, що включає їх послідовний розгляд:

- Проєктною групою. Проєктна група повинна перевірити повноту документального забезпечення ОНП та відповідність освітньо-наукової

програми Ліцензійним умовам. Проектна група розробляє освітньо-наукову програму відповідно до затвердженої форми, оприлюднює її на офіційному веб-сайті Університету для громадського обговорення не пізніше як за 1 місяць до її розгляду. Позитивне рішення проектної групи є підставою для передачі матеріалів на засідання випускової кафедри (спільне засідання випускових кафедр).

- Випусковою кафедрою. Позитивне рішення випускової кафедри є підставою для передачі матеріалів до науково-експертної ради.

- Науково-експертна рада. Науково-експертна рада оцінює відповідність нової ОНП всім вимогам, встановленим до освітніх програм Університету, зокрема вивчає рецензії роботодавців та зовнішніх експертів. За результатами аналізу та оцінювання доцільності запровадження освітньої програми науково-експертна рада зі спеціальності звертається до проректора з наукової роботи з обґрунтованим клопотанням про розгляд питання на вченій раді Університету щодо запровадження відповідної освітньої програми.

- Проректор з наукової роботи. У разі доцільності запровадження освітньо-наукової програми проректор з наукової роботи звертається до вченої ради Університету з обґрунтованим клопотанням про запровадження в освітню діяльність нової ОНП.

- Вченою радою Університету. За результатами розгляду ОНП вчена рада Університету може прийняти рішення про її затвердження або направлення на доопрацювання, або про відмову у затвердженні.

Затверджена освітньо-наукова програма розміщується проектною групою на офіційному веб-сайті Університету.

6. ПОРЯДОК ВІДКРИТТЯ ОСВІТНЬО-НАУКОВИХ ПРОГРАМ

Набір вступників на освітньо-наукові програми здійснює приймальна комісія Університету централізовано відповідно до Правил прийому до Університету.

Освітньо-наукова програма може бути включена до Правил прийому і на неї може бути оголошений набір тільки за умови її затвердження і наявності спеціальності, в рамках якої відкривається ця ОНП, в ліцензії Університету на здійснення освітньої діяльності.

Якщо на освітню програму не здійснено набір вступників у зв'язку з її недостатньою затребуваністю, проектна група може в подальшому відмовитися від її реалізації, провести модернізацію ОНП з метою підвищення її конкурентоспроможності та привабливості на ринку освітніх послуг, подати план і матеріали модернізації вченій раді Університету і, в разі схвалення, провести набір на ОНП через приймальну комісію Університету.

7. ПОРЯДОК РЕАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬО-НАУКОВИХ ПРОГРАМ

Управління реалізацією освітньо-наукової програми здійснюється:

- проректором з наукової роботи і підпорядкованими йому структурними підрозділами: матеріально-технічне забезпечення; інформаційне та навчально-методичне забезпечення; профорієнтаційна робота з потенційними вступниками; взаємодія з заінтересованими сторонами; забезпечення якості освітньо-наукової програми, що реалізується; організація проведення самооцінювання освітньо-наукової програми та освітньої діяльності;

- керівником проектної групи (гарантом освітньо-наукової програми): організація розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми; аналіз та впровадження кращого досвіду світової та вітчизняної вищої освіти в зміст і технологію реалізації ОНП; контроль відповідності групи забезпечення ОНП ліцензійним умовам згідно з законодавством; проведення самооцінювання ОНП та освітньої діяльності.

Протягом всього періоду реалізації ОНП в межах відповідної спеціальності, Університет зобов'язаний виконувати ліцензійні умови згідно з законодавством до цієї спеціальності.

8. САМООЦІНЮВАННЯ ОСВІТНЬО-НАУКОВИХ ПРОГРАМ ТА ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Оцінювання освітньо-наукової програми та освітньої діяльності за ОНП здійснюється відповідно до критеріїв, затверджених Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

З метою забезпечення якості вищої освіти та вчасного реагування на виявлені недоліки, зауваження та пропозиції в ОНП та/або освітній діяльності з реалізації освітньо-наукової програми Університет проводить самооцінювання ОНП та освітньої діяльності.

Залежно від цілей проведення самооцінювання визначаються процедури і терміни його проведення.

За результатами самооцінювання гарант ОНП готує звіт про самооцінювання ОНП та освітньої діяльності. Звіт про результати самообстеження ОНП узгоджують з усіма залученими до цієї процедури учасниками. Звіт має містити висновки про якість ОНП і пропозиції щодо її вдосконалення, включаючи, за необхідності, пропозиції щодо внесення змін до ОНП, її модернізації і/або прийняттю інших управлінських рішень. Гарант ОНП надає звіт проректору з наукової роботи для внесення на розгляд вченої ради Університету. Внесення в ОНП змін, що належать до компетенції вченої ради Університету, затверджуються на її засіданні на підставі рекомендацій, наданих гарантом освітньо-наукової програми програми.

Гарант ОНП забезпечує своєчасне оформлення звіту про самооцінювання ОНП та освітньої діяльності та його оприлюднення на офіційному веб-сайті Університету.

За запитом проектної групи відповідні структурні підрозділи Університету зобов'язані надати, у визначений керівником проектної групи (гарантом освітньо-наукової програми) строк, відомості, які необхідні для оформлення звіту про самооцінювання ОНП та освітньої діяльності.

Адміністративні перевірки ОНП – процедури перевірки якості здійснення основних робочих процесів у рамках реалізації ОНП з метою встановлення їх відповідності існуючим вимогам і нормам. Предметом адміністративної перевірки можуть бути діяльність проектної групи ОНП, реалізація окремих елементів (навчальних дисциплін, практики, проектної діяльності) у рамках ОНП, взаємодія окремих викладачів програми за розпорядженням проректора з наукової роботи або гарантом ОНП.

9. МОНІТОРИНГ ТА ПЕРЕГЛЯД ОСВІТНЬО-НАУКОВИХ ПРОГРАМ

Моніторинг ОНП здійснюється з метою визначення, чи є призначення кредитів, означені результати навчання та розраховане навчальне навантаження досяжними, реалістичними та адекватними. Моніторинг здійснюється, як правило, проектною групою. До здійснення моніторингу можуть долучатися експерти: здобувачі вищої освіти, роботодавці, представники Ради молодих вчених, асоціації випускників аспірантури, академічної спільноти та інших заінтересованих сторін.

Проектна група має інформувати здобувачів вищої освіти і науково-педагогічних працівників про мету моніторингу та спосіб його здійснення, щоб забезпечити точність та високий відсоток наданих відповідей.

Моніторинг може проводитися в різний спосіб – анкетування, опитування, інтерв'ювання (у тому числі здобувачів вищої освіти та випускників із метою аналізу їх власного досвіду), моніторинг досягнутих результатів, оцінювання ОНП на відповідність критеріям забезпечення якості освітніх програм тощо.

Анкета моніторингу освітньо-наукової програми складається з основних критеріїв забезпечення якості. Кожний критерій оцінюється за рівнями: задовольняє, частково задовольняє, не задовольняє. У процесі моніторингу відбувається збір даних за зазначеними позиціями з коментарями. Для формулювання висновку за результатами моніторингу освітньо-наукової програми використовується дворівнева шкала: висока якість – ОНП має високий рівень досягнення результатів; неналежна якість – ОНП має серйозні недоліки.

Перегляд ОНП із метою її удосконалення може здійснюватися через оновлення або модернізацію.

Освітньо-наукова програма може щорічно оновлюватися в частині всіх компонентів, крім місії (цілей) і програмних навчальних результатів. Підставою для оновлення ОНП можуть бути:

- ініціатива і пропозиції гаранта ОНП та/або академічної ради і/або НПП, які її реалізують;
- результати оцінювання якості;
- об'єктивні зміни інфраструктурного, кадрового характеру і/або інших ресурсних умов реалізації ОНП.

Оновлення відображаються у відповідних структурних елементах ОНП (навчальному плані, матрицях, робочих програмах навчальних дисциплін тощо).

Навчальні плани підлягають моніторингу та періодичному перегляду (не рідше одного разу за повний курс навчання за освітньо-науковою програмою).

Підставою для розробки нових навчальних планів є:

- затвердження Кабінетом Міністрів України нового переліку спеціальностей або внесення змін до чинного переліку;
- затвердження нових стандартів вищої освіти;
- внесення змін до циклу дисциплін гуманітарної підготовки (за рішенням Міністерства освіти і науки України або вченої ради Університету);
- внесення змін до дисциплін циклу самостійного вибору здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії (за рішенням вченої ради Університету).

Модернізація освітньо-наукової програми має на меті більш значну зміну в її змісті та умовах реалізації, ніж при плановому оновленні, і може стосуватися також мети (місії), програмних навчальних результатів. Зміна виду освітньо-наукової програми також відноситься до вдосконалення. Модернізація ОНП може проводитися з: ініціативи гаранта ОНП за відсутності набору вступників на навчання; ініціативи проєктної групи з метою врахування змін, що відбулися в науковому професійному полі, у яких реалізується ОНП, а також змін ринку освітніх послуг або ринку праці; наявності висновків про недостатньо високу якість за результатами різних процедур оцінки якості ОНП; ініціативи випускових кафедр; ініціативи проректора з наукової роботи у разі незадовільних висновків про її якість, виявлених під час самообстеження або аналізу динаміки набору здобувачів вищої освіти.

До модернізації освітньо-наукових програм бажано залучати представників роботодавців, зовнішніх експертів (як з професійної спільноти Університету, так і незалежних). Модернізована ОНП разом з обґрунтуванням внесених до неї змін має пройти затвердження в установленому порядку. Повторне затвердження освітньо-наукових програм відбувається з ініціативи проєктної групи або кафедр, що реалізують ОНП, у разі її значного оновлення та науково-дослідної частини. Значним вважається оновлення складу ОНП (складу дисциплін, практик та їх обсягу в кредитах ЄКТС) більше, ніж на 50%.

10. ЗАКРИТТЯ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ

Рішення про закриття освітньо-наукової програми з числа тих, що реалізуються в Університеті, приймає вчена рада.

Освітньо-наукова програма може бути закрыта з наступних причин:

- з ініціативи випускових кафедр;
- у разі відсутності набору здобувачів вищої освіти на навчання протягом 2 років за новою освітньо-науковою програмою та відсутності здобувачів вищої освіти, які навчаються за відповідною ОНП (за поданням керівника проєктної групи (гаранта освітньої програми));
- у разі перегляду ОНП, що призвело до зміни її назви;
- за результатами зовнішньої або внутрішньої оцінки якості ОНП та освітньої діяльності.

11. ПРОЗОРИСТЬ ТА ПУБЛІЧНІСТЬ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ

Прозорість та публічність освітньо-наукової програми досягається шляхом відкритості діяльності Університету через виконання своєї суспільної місії та інформування зацікавлених сторін про всі аспекти освітнього процесу в Університеті.

Внутрішні нормативно-правові акти та документи, які регулюють права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу, оприлюднені на офіційному веб-сайті Університету.

Розроблення, затвердження, моніторинг та періодичний перегляд освітньо-наукових програм (їх проєктів) в Університеті здійснюється відповідно до цього Положення, прозоро та публічно.

Університет через керівників проєктних груп (гарантів освітніх програм) своєчасно оприлюднює на офіційному веб-сайті Університету в розділі «Відділ аспірантури і докторантури» точну та достовірну інформацію про ОНП в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

Керівники проєктних груп (гаранти освітніх програм) у процесі оприлюднення на офіційному веб-сайті Університету інформації про освітні програми, зобов'язані виконувати вимоги чинних законів України «Про інформацію», «Про доступ до публічної інформації».